

7 návyků v Horském kázání – přehled

ZÁVISLOST STARÉHO ČLOVĚKA

„Změňte smýšlení“ – „Přiblížilo se nebeské království“

I. OSOBNÍ POŽEHNÁNÍ

VIZE: 1. OSOBNÍ POVOLÁNÍ – Kým jsem?

Buď proaktivní – Přijmi zodpovědnost za svůj život

Principy osobní odpovědnosti

„Blahoslavenství“

POSTOJ: 2. OSOBNÍ POSLÁNÍ – K čemu jsem poslán?

Začinej s myšlenkou na konec – Stanovuj si své cíle

Principy osobního vedení

„Vy jste sůl země“

JEDNÁNÍ: 3. OSOBNÍ PRIORITY – Co mám dělat dnes?

To nejdůležitější dávej na první místo – Dodržuj své priority

Principy osobního řízení

„Ano, ano – ne, ne“

SVOBODA V KRISTU

II. SPOLEČNÉ POŽEHNÁNÍ

VIZE: 4. SPOLEČENSTVÍ – Kdo jsou mí bližní?

Mysli způsobem „výhra-výhra“ – Každý může být vítěz

Principy vedení lidí

„Milujte své nepřátele“

POSTOJ: 5. SOUZNĚNÍ – Jak porozumět svým bližním?

Nejdříve se snaž pochopit, potom být chápán – Rozvíjej tvůrčí dialog

Principy empatické komunikace

„Nejprve vyjmi trám ze svého oka... abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra“

Iz 49,14-16 + Mt 6,31-34; 7,1-5

JEDNÁNÍ: 6. SPOLUPRÁCE – Co dokážeme společně?

Vytvářej synergii – Rozvíjej tvůrčí spolupráci skrze oceňování rozmanitosti

Principy tvůrčí spolupráce

„Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi“

VZÁJEMNOST TĚLA KRISTOVA

III. VEŘEJNÉ POŽEHNÁNÍ

7. OSOBNÍ OBNOVA – Jak dosáhnout osobní zralosti?

Průběžně ostři pilu – Směřuj k vyrovnanému a vyváženému životu

Postní doba

8. SPOLEČNÉ SVĚDECTVÍ – Jak dosáhnout veřejné významnosti?

Objev svůj hlas a inspiruj druhé, aby i oni objevili svůj hlas

Velikonoční doba

VÝZNAMNOST V DNEŠNÍM SVĚTĚ

První čtení: Sk 2,1-13

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni **byli naplněni Duchem** svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.

V Jeruzalémě byli zbožní židé **ze všech národů na světě**, a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel **mluvit svou vlastní řečí**. Byli ohromeni a divili se: "Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje? Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči: Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, Frygie a Pamfylie, Egypta a krajů Libye u Kyrény a přistěhovalí Římané, židé i obrácení pohané, Kréťané i Arabové; **všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!**" Žasli a v rozpacích říkali jeden druhému: "Co to má znamenat?"

Ale jiní říkali s posměškem: "Jsou opilí!"

Slyšeli jsme slovo Boží.

Druhé čtení: 1 Kor 12,12-14.17.26-27.31;13,4-8a;14,1a

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako **všechny údy těla ve své mnohosti tvoří jedno tělo**, tak také „**Kristus**“; neboť my všichni – ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní – byli jsme **v jednom Duchu ponořeni v jedno jediné tělo** a všichni jsme byli napojeni jedním jediným Duchem. Vždyť tělo není jeden jediný úd, nýbrž tvoří jej mnoho údů...

Kdyby celé tělo bylo jen okem, kde by byl sluch? A kdyby celé tělo bylo jen sluchem, kde by byl čich? ... A tak **trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny**; a **dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním**. **Vy jste nyní (společně) tělem Kristovým, a každý z vás je (sám za sebe) jedním z jeho údů.**

Usilujte horlivě o **vyšší (Boží) dary**?

Jestliže tedy o něco takového velikého usilujete, **ukážu vám k tomu cestu**:

... **Láska** je velkomyslná, praktická, nezávidí, nevypíná se, není domýšlivá, nejedná nešikovně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy, nemá radost ze špatnosti, ale raduje se společně z pravdy, vždy vydrží, důvěřuje, doufá, vytrvá.

Láska nikdy nezklame...

Držte se tedy vši silou lásky.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Evangelium: Mt 7,7-12.24-27

Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Nebo by mu dal hada, když ho prosí o rybu? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, tím spíše **váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!**

Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci.

A tak každý, kdo **slyší tato má slova a plní je**, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nespádl, neboť měl základy na skále. Ale každý, kdo **slyší tato má slova a neplní je**, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku. A spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký."

6. SPOLUPRÁCE – Co dokážeme společně?

Vytvářej synergii – Rozvíjej tvůrčí spolupráci skrze oceňování rozmanitosti

Principy tvůrčí spolupráce

„Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi“

Zázrak Letnic (první čtení) – dovršení poslání Trojice ve světě:

STVOŘENÍ BOHEM OTCEM – stvoření z lásky a pro lásku, povolání ke společnému požehnání

VTĚLENÍ JEŽÍŠE KRISTA – porozumění člověku, přijetí jeho přirozenosti, vstup do jeho světa

SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO – vztahy Boží lásky se stávají prostředím pro vznik nového života

Slavení eucharistie všedního dne

SYNERGIE (= „tvůrčí spolupráce“) znamená, že „celek je víc, než jeho části“ (mezi částmi existují vztahy a tyto vztahy představují účinný katalyzátor, který posiluje a sjednocuje jednotlivé části – a činí tak celek mnohem zajímavějším)

Opakování: VIZE (1. + 4. návyk) – POSTOJ (2. + 5. návyk) – JEDNÁNÍ (3. + 6. návyk)

Příklad manželství:

VIZE = nelze jinak, než aby oba vyhráli (manželský slib)

POSTOJ = prvotní je pochopení druhého, které připravuje půdu k pochopení mně (láskyplná komunikace)

JEDNÁNÍ = ve svých odlišnostech spolupracujeme na vytváření nového života (sexuální spojení)

Esencí synergie je schopnost vážit si odlišností – respektovat je, využívat přednosti a kompenzovat nedostatky.

„Je zřejmé, že fyzická odlišnost mužů a žen, manželů a manželek, nám nejenom nevádí, ale že ji vítáme a jsme za ni vděční. Jak je tomu ale v případě sociálních, mentálních nebo emocionálních odlišností? Je vůbec možné, aby se tyto odlišnosti nestaly zdrojem vytváření nových, mimořádně zajímavých a přitažlivých forem života – zdrojem vytváření prostředí, v němž každý nalezne pocit naplnění, získá sebeúctu a uvědomí si hodnot vlastní osobnosti; prostředí, která dá člověku šanci stát se zralou, nezávislou osobností a následně si postupně osvojit schopnost vytvářet vztahy vzájemnosti?“

Obavy z procesu tvoření – nepředvídatelnost – není možné předem přesně naplánovat, k čemu povede – dobrodružství, objevování, tvůrčí hledání, „*Duch vane, kam chce*“ – vyžaduje velkou dávku vnitřní jistoty (založené v prvních třech návycích), síla očekávání nového („*Proste, a bude vám dáno...*“)

Příklad těla Kristova (druhé čtení a Horské kázání):

VIZE = „v jednom Duchu jsme ponořeni v jedno tělo“ „trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všichni, dochází-li slávy jeden úd, dochází slávy spolu s ním všichni“ („milujte své nepřátele“)

POSTOJ = „ukážu vám k tomu cestu: Láska“ („vyjmi trám...“)

JEDNÁNÍ = „držte se vši silou lásky“ („Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak i vy jednejte s nimi“)

Tvůrčí spolupráce = praktické uskutečňování lásky v Duchu (miluj Boha + miluj sebe + miluj bližního)

Slavení eucharistie všedního dne

Příklad manželů rozhodujících se, kam pojedou rodina na dovolenou

Otec – do přírody, aby si společně s dospívajícími syny užili táboření a rybaření; těší se na to, celý rok se na to připravoval, zarezervoval chatu na břehu jezera i pronájem člunu; synové se také těší... Matka – návštěva nemocné matky 400 km daleko; nemá moc příležitostí se s ní vidět, navštívit ji je pro ni skutečně důležité...

O: „Všechno je připravené, chlapci se těší, měli bychom jet k jezeru.“ M: „Vždyť nevíme, jak dlouho tady matka ještě bude, a já chci být s ní. Jindy nemáme čas.“ O: „Celý rok se těšíme na tenhle týden dovolené. Chlapci budou nešťastní, když budou muset celý týden sedět na zadku u tvé matky. Vždyť se z nich všichni zblázníme. Kromě toho, tvoje matka není zase tak vážně nemocná a tvoje sestra to k ní nemá daleko, takže se o ni může postarat.“ M: „Ale je to moje matka. Chci být s ní.“ O: „Můžeš jí každý večer zavolat. Přece jsme se dohodli, že u ní strávíme společně s ostatními Vánoce.“ M: „To ale bude až za pět měsíců. Co když se toho nedožije? Ona mne potřebuje, chce, abych byla s ní.“ O: „Vždyť je o ni dobře postaráno. Nehleď na to, že já a chlapci tě také potřebujeme.“ M: „Moje matka je důležitější, než nějaké rybaření.“ O: „Tvůj manžel a synové jsou důležitější, než tvoje matka.“

Řešení „výhra – prohra“:

- Manžel prosadí svou na základě tradičního modelu „muž – hlava rodiny“ a všichni jedou k jezeru rybařit. Manželka ale nebude mít náladu se s někým bavit a bude neustále čekat na každou zprávu o matčině zdraví. Bude nervózní a přecitlivělá, a kdyby se matčin zdravotní stav náhle výrazně zhoršil a ona zemřela, její manžel by si to nikdy neodpustil a ona jemu také ne.

Řešení „prohra – výhra“:

- Manžel se, značně neochotně, podřídí přání své ženy. Celý týden u její matky bude vědomě či nevědomě hledat důkazy, že měl pravdu, když tvrdil, že jejich společný týden nebude stát za nic.

Kompromisní řešení:

- Otec s chlapci jede rybařit, matka jede sama ke své matce. Oba ale budou nešťastní a budou mít pocit viny, že svojí neústupností zkazili ostatním i sobě společnou dovolenou. To pokazí radost z prázdnin i oběma synům.

Stephen Covey: „Každý kompromis může jednomu nebo druhému ještě po mnoha letech posloužit jako důkaz neúcty, necitlivosti, zanedbávání či chybného rozhodnutí ze strany jejich partnera. Může být zdrojem svárů a v krajním případě názorově postavit jednoho proti druhému. Řada po sobě následujících incidentů podobných tomuto již mnohokrát vyústila ve vzájemné nepřátelství partnerů, jejichž vztah byl původně krásný, spontánní, naplněný něžností a vzájemnou láskou.“ (Stephen Covey, 7 návyků skutečně efektivních lidí, str. 264)

Synergické řešení (mají vysoký vklad na osobním i vztahovém citovém kontu, myslí způsobem „výhra-výhra“ a mají snahu nejprve pochopit druhého – vytvořili tak prostředí pro synergii):

- Partneři si při hledání především uvědomují, že jejich láska a vztah jsou součástí synergie, o niž usilují.
- Manžel při komunikaci pociťuje touhu a potřebu manželky být se svou matkou. Chápe, že chce ulehčit své sestře, na níž spočívá tíha péče o matku. Uvědomuje si, že nevědí, jak dlouho bude ještě s nimi, a že je samozřejmě důležitější než týden strávený rybolovem.
- Manželka zase chápe touhu svého otce rodiny být s rodinou pohromadě a poskytnout jejich synům nezapomenutelné zážitky. Uvědomuje si, že příprava dovolené již stála hodně času a peněz a že je důležité, aby synové měli krásné vzpomínky na společně strávené prázdniny, což může být důležité pro dlouhodobou soudržnost celé rodiny.
- Zkusí tedy tato přání sladit, protože jsou společná. Vědí, že nestojí jeden proti druhému. Jsou na jedné straně, posuzují společný problém, uvědomují si potřeby toho druhého a společně hledají třetí alternativu, která je uspokojí.
- „Možná bys mohla zajet za matkou tenhle měsíc, ale někdy jindy, než na kdy jsme naplánovali dovolenou. V sobotu a v neděli bych s klukama byl já a přes týden by se mohl o domácnost postarat někdo jiný. Někoho bych sehnal. Víím, že ti na tom záleží.“
- „Nebo bychom mohli najít nějaké tábořiště poblíž místa, kde žije tvoje matka. Nebude to sice tak hezké místo, jako to, které jsem zamluvil, ale byli bychom v přírodě a současně bychom zvládli i ostatní věci. A kluci by se nenudili a nevyváděli. A mohli bychom něco podniknout společně i s bratřenci, tetami a strýčky, což by bylo fajn.“

Hledají a využívají synergii. Diskutují tak dlouho, dokud nenaleznou řešení, které uspokojí potřeby a přání obou z nich. Výsledné řešení je lepší, než ta, která původně navrhovali. Je lepší, než jakýkoli kompromis. Je to synergické řešení, které přináší jak okamžité ovoce, tak kypří půdu, aby byla schopná ovoce nést dlouhodobě. Není to „transakce“ (něco za něco), ale „transformace“ jedné situace v jinou. Oba získají, co chtějí, přičemž jejich vztah je významnou součástí procesu hledání i výsledného řešení.

PRAXE

Klíčem k interpersonální synergii (meziosobní tvůrčí spolupráci) je intrapersonální synergie (tvůrčí spolupráce uvnitř nás samotných) – celistvost, integrita, využívání celého mozku (pravé i levé hemisféry).

Vážit si mentálních, emocionálních a psychologických odlišností je základním předpokladem synergie...

- Vyhybat se odlišnostem (a bojovat pak proti nim)
- Tolerovat odlišnosti (ale nedosáhnout synergie)
- Vážit si odlišností (což jedině vede k synergii)

Překážky:

- Ignorance
- Uzavřené skupiny
- Předsudky

Douglas C. Corlett / James Patrick Kinney: „Chlad v nás“

(Sean Covey, 7 návyků úspěšných teenagerů, str. 210)

<http://www.skritek.skauting.cz/view.php?cisloclanku=2010030003>

*Šest lidských bytostí svedených náhodou dohromady, v chladu a šeru,
každá z nich jen s kusem dřeva, jak příběh vypráví.*

*Oheň dohasíná a potřebuje dřevo, však první muž si své střeží,
neboť si všiml, že jedna z tváří kolem ohně je černá.*

*Další si všiml, že jeden z ostatních nepatří k jeho církvi,
a nemohl se donutit obětovat mu své březové poleno.*

*Třetí, co v hadrech seděl, pohlédl na plášť jiného,
proč mělo by jeho dřevo hřát boháče sytého?*

*Boháč se posadil stranou a přemýšlel o majetku ve svých skladech
a o tom, jak si uchránit před línou žebrotou vše, co má.*

*Tvář černého muže zračila pomstu, když oheň vyhasl,
neboť ve svém dřevě viděl možnost pomstít se bílým.*

*Poslední z této opuštěné skupiny nedělal nic než pro zisk,
ale dával vždy jen těm, kdo dávali jemu, a v tom vytrval.*

*Jejich dřeva v ledových mrtvých rukou byla důkazy lidského hříchu,
nezemřeli pro chlad zvenčí – zemřeli pro chlad v nich.*

Cesta k synergii:

1. Definujte problém nebo příležitost
2. Co chtějí oni (pochopit druhé)
3. Co chci já (být pochopeni)
4. Brainstorming (nové možnosti a nápady)
5. Cesta života (najděte nejlepší řešení)

Domácí úkoly:

1. Přemýšlejte o někom, kdo obvykle vidí věci jinak, než vy. Uvažujte, jak by bylo možné tyto odlišnosti využít jako odrazového můstku k nalezení řešení typu třetí alternativy. Snažte se oprostit od svého pohledu na věc a zjistit, co si ten druhý myslí o některém současném problému či příležitosti, a vážit si jeho či jejího odlišného pohledu na věc.
2. Sestavte si seznam lidí, jejichž názory vás popouzejí a rozčilují. Mohl by jejich odlišný pohled vést k synergii, kdybyste pocítovali větší vnitřní jistotu a vážili si svých vzájemných odlišností?
3. Identifikujte situace, v nichž byste si přáli více uplatnit týmovou spolupráci a synergii. Jaké podmínky by přispěly k dosažení synergie? Co můžete učinit pro vytvoření těchto podmínek?